

PERIÒDIC D'ARAN

AUTÈ

octobre 2024

N. 116

Temps de hèires en Aran

EN LES, SALARDÚ, VIELHA E BOSSÒST

Ena imatge, era arribada deth bestiar ena hèira de Salardú

ALVAR ORDÓNEZ

25 ANYS D'EXPERIÈNCIA EN EL SECTOR

COMPLEMENTS
..... TAR ABITATGE .....

Ctra. França, 23 - Nau 12 - 973 64 27 78 - 25530 VIELHA - www.complementsper.cat

Distribuidors oficials:

QUICK-STEP
CREADORES DE SUELOS

FESTOOL
HERRAMIENTAS PARA LOS MÁS EXIGENTES

JOTUN

Nilfisk

SERVEIS

CONSELH GENERAU D'ARAN

Passeig dera Libertat, 16 (Vielha)
973 64 18 01
info@conselharan.org
www.conselharan.org
Twitter: @conselharan
Facebook: Conselh Generau d'Aran

AJUNTAMENTS

VIELHA E MIJARAN

973 640 018
info@vielha-mijaran.org
www.vielha-mijaran.org

NAUT ARAN

973 644 030
www.nautaran.org

BOSSÒST

973 648 157
www.bossost.es/www
ajuntament@bossost.org

LES

973 648 007
www.les.es
info@les.es

ARRES

973 641 819
www.arres.ddl.net

BAUSEN

973 647 024
bausen.ddl.net

CANEJAN

973 648 160
www.canejan.org

ES BÒRDES

973 640 939
www.bordes.ddl.net

VILAMÒS

973 640 739
www.vilamos.es

SERVEIS MÈDICS

EMERGÈNCIES

112

Espitau Val d'Aran (C/ Espitau 8, **Vielha**) 973 640 004
CAP (C/ Espitau, s/n, **Vielha**) 973 643 140

Servicis Assistencials Socials 973 643 146
973 642 560

Residència Sant Antoni
(C/ Espitau, 3, **Vielha**) 973 641 938

FARMÀCIES

Farmàcia Palà (Vielha)	973 642 585
Farmàcia Català (Vielha)	973 642 346
Farmàcia Almansa (Bossòst)	973 648 219
Farmàcia Almansa (Les)	973 647 244
Farmàcia Palà (Baqueira)	973 644 462
Farmaciola Palà (Arties)	973 644 346
Farmaciola Català (Salardú)	973 644 225

SEGURETAT

Mossos d'Esquadra (Vielha)	973 357 285
Pompiers d'Aran	973 640 080
Guàrdia Civil (Vielha)	973 640 005
Polícia Nacional (Les):	973 648 014
Centre d'allaus d'Aran:	http://lauegi.conselharan.org/

AUÉ, periòdic d'Aran, naix amb la voluntat d'esdevenir la publicació de referència de la Val d'Aran i el punt de trobada dels habitants i visitants d'aquest indret singular. Amb aquesta finalitat posa a disposició dels seus lectors per a qualsevol suggerència aquesta adreça: aue@segre.com

La imatge més suggeridora de la Val d'Aran. La Val d'Aran ofereix als visitants i als mateixos aranesos estampes d'incalculable bellesa. Per a donar-ne testimoni, en aquesta secció AUÉ vol recollir

AGENDA

Hèira ramadera de Bossòst

2 DE NOVEME. Coma ei d'abitud, Bossòst torne a barrar eth cicle des hèires ramaderas en Aran. Enguan ac harà pendent eth 2 de noveme en tot auer eth sòn tradicionau recinte heirau e es diuersi caps de bestiar que se poirà veir pendent era jornada.

Ac endonviaràs segur!

Anóncia-te ena nòsta publicacion

Demana informacion en **973 248 004**

PERIÒDIC D'ARAN
AUÉ

octubre 2024 AUÉ

en cada edició una d'aquestes imatges, la més suggeridora d'entre les que ens facin arribar els nostres lectors a aquesta adreça: aue@segre.com.

Jordi G.Castillón @gcjordi

«La Vall d'Aran en general i #Viella en particular com a centres capitals del desenvolupament i creixement tecnològic. #IA, #Ciberseguretat i entorns #cloud sostenibles, rurals, altament capil·lars i de km.0.#AIFactories @arannoticies @HePic_HUB @tic @ciberseguracat @nvidia»

Pau García Solbes @ElPachinko

«Descubre la Val d'Aran en otoño: paisajes, actividades y consejos de viaje de @viajarlocura»

Vielha e Mijaran @vielhaemijaran

«HÈIRA DE VIELHA | Gran ambient eth que viuem aué pes carrers de Vielha damb era celebracion, un an mès, dera hèira dera tardor.»

Pipapipia @pipapipia

«The beauty of a small Romanesque church on the high mountain. Bossòst. Catalonia.»

Territori @Territoricat

«Aprobat un pla per construir un màxim de 60 allotjaments dotacionals per treballadors temporers i joves a Baqueira»

Èm çò qu'èm

Era sèria de ficcion aranesa dejà compde damb ua naua sason

TOTI ES DIJAUS ENTÀS 22:55. Arrinque era Sau temporada dera sèrie de ficcion aranesa, Èm çò qu'èm, eth projècte impulsat peth Conselh amassa damb Lhèida TV e era productora Kionalia entara proteccion, difosion e projeccion dera lengua aranesa. En aguest sens, en aguesta naua sason i aurà naues localizacions e airaus deth territòri que mostraràn ara audiéncia problematiques e qüestions vinculades damb era lengua e era vida ena Val d'Aran. Rebrembam qu'Èm çò qu'èm, siguec guanhadora deth Prèmi Pica d'Estats de Mejans de Comunicacion Locaus des Tèrres de Lhèida ena sua 32aua edicion.

Teatre familiar en Vielha

23 DE NOVEMBRE. Eth cicle de teatre familiar en Vielha seguís damb actuacions pendent aguesti dus mesi que vieràn: Hats de Jam en 23 de noveme e Gota de Txema Muñoz eth 14 de deseme. Ua activitat qu'ei organizada per Ajuntament de Vielha e Mijaran.

Eth tòu portau de proximitat

TOT ÇÒ QUE PASSE EN TÒN ENTORN SUS CULTURA,
ESPÒRTS, POLITICA, SOCIETAT, TORISME,
AGRICULTURA E RAMADERIA

AUETV.CAT

f AUETV
@AUETV

Consulta es notícies deth
tòu pòble a on sigues!

#Conselh

Aran vò hèr efectiva era sua autonomia politica

ERA SINDICA D'ARAN S'A AMASSAT DAMB ETH PRESIDENT DERA GENERALITAT, SALVADOR ILLA, ENA SUA PRUMÈRA TROBADA INSTITUCIONAU

www.conselharan.org

TÈXTE: **CONSELH GENERAU D'ARAN**

Era Sindica d'Aran, Maria Vergés, e eth president dera Generalitat, Salvador Illa, s'an amassat a principis d'octobre en Palau dera Generalitat, en Barcelona.

Un des ahèrs mès importants qu'era sindica d'Aran a hèt a arribar ath president dera Generalitat ei eth besonh urgent de trobar un encaish juridic e administratiu entath Conselh Generau d'Aran entà que dèishe d'èster tractat exclusivament coma ua entitat locau. Aguesta ei ua qüestion capitau entara maxima institucion aranesa, pr'amor qu'es limitacions administratives, juridiques e foncionaus derivades d'èster considerada ua administracion locau contradiden de manèra dirècta eth pròpi sens dera autonomia politica d'Aran e dera sua singularitat, ath temps qu'empedissen qu'eth Govèrn d'Aran pogue amiar a tèrme es politiquas e accions qu'era ciutadania aranesa a de besonh de manèra efectiva.

En un aute orde de qüestions, era sindica d'Aran a plantejat tanben ath president Illa es diuèrses qüestions que cau afrontar pendent aguesta naua legislatura deth govèrn catalan, com era reforma dera lei de regim especiau entà adaptar-la as besonhs e reptes deth territòri, era aprobacion deth modèl de finançament dera Val d'Aran en contèxte d'aquerò que mandate era lei, e era actualizacion e desplegament efectiu de quauqui traspassi competenciaus coma son er espòrt, era lengua, era cultura, eth torisme, era promocion economica e era atencion sociau. Tanben s'a comentat es inversions que cau hèr ena C-28.

Imatge dera trobada entre andúes maximals institucions

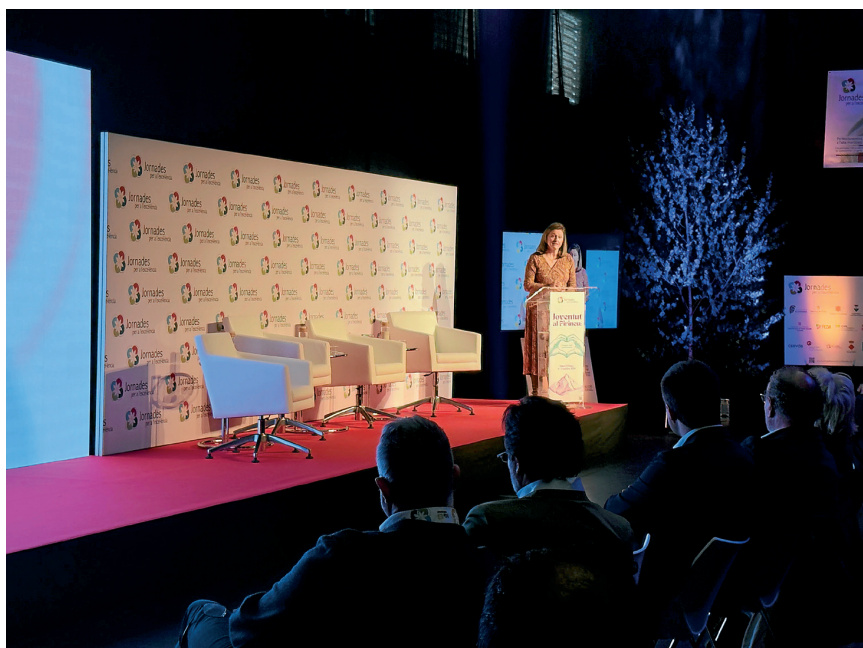
CONSELH GENERAU D'ARAN

POLITQUES DE FUTUR

Era Sindica clausure es Jornades pera Excellència en Esterri

Miei centeat de ponents an participat en 10 taules redones e colòquis deth diuendres e dissabte enes "Jornades Per l'Excellència" jos eth títol "Joventut al Pirineu. Projecte vital i professional" centrant eth debat enes problèmas inquietuts, rèptes e prepauses de futur des joeni e joenes en Pirenèu. Er objectiu d'aguesta edicion daurir debat ath torn des empenedors, era formacion, er accés ar abitatge, er usatge des naues tecnologies, eth teishit associatiu e eth temps de léser e es valors des joeni d'aué. Er acte de barrament a comptat damb era sindica d'Aran, Maria Vergés, a parlat sus era "importància d'establir collaboracions damb es territòris deth Pirenèu entà trobar solucions conjuntas as rèptes que compartim".

ETH CONSELH GENERAU D'ARAN A ENTRAT A FORMAR PART DERA ORGANIZACION D'AGUEST EVENIMENT QUE COMPARÀ DAMB UA JORNADA QU'AUÀ LÒC EN MES DE NOVEME ENA VAL D'ARAN

CONSELH GENERAU D'ARAN

POLITICA

Eth drapèu aranés ena Generalitat

Eth drapèu catalan e eth d'Aran presidiràn a compdar d'ara es amassades que se hèsqen ena sala dera Mesa dera cramba. Eth sòn organisme rector ac acordaue ena amassada deth 10 de seteme, a prepausa deth president, Josep Rull, que manifestaue que "eth plaçament des dus drapèus ei en reconeishença ara realitat plurinacionau de Catalonha e ara singularitat d'Aran".

CONSELH GENERAU D'ARAN

LENGUA

Èm çò qu'èm torne

Eth Conselh Generau a acuelhut era presentacion dera cincau tempsada dera sèria en aranés Èm çò qu'èm. Era sedença deth govèrn aranés a estat er scenari dera presentacion dera sèria en aranés, impulsada peth Conselh Generau d'Aran, Lleida Television e Kionalia que s'emetís des deth passat, 3 d'octobre, cada dijaus entàs 22.55h, en Lleida TV.

CONSELH GENERAU D'ARAN

Trobades Conselh-EMD

ENA PRUMÈRA, S'A TRACTAT AHÈRS DE PATRIMÒNI E GESTION TERRITORIAU

TÈXTE: **CONSELH GENERAU D'ARAN**

Era sindica d'Aran, Maria Vergés, a començat aguesta tardor un torn de contactes damb es representants institucionaus deth territòri tà conéisher de prumèra man eth trabalh des ajuntaments e EDM e compartir damb eri es línhes de trabalh deth Govèrn d'Aran.

"Eth Govèrn d'Aran vò potenciar era relacion damb es representants locals deth nòste territòri, entà, d'un

costat, conéisher era sua realitat d'ua manèra mès propèra e, der aute, impulsar era collaboracion institucionau a trauc des projèctes e accions qu'eth Conselh Generau d'Aran amie a tèrme", manifestaue era sindica d'Aran, e higie que: "ei indispensable qu'es institucions araneses vagen dera man en aqueri ahèrs de país que permeten melhorar era vida dera nòsta ciutadania e hèr d'aguest, un territòri d'oportunitats e de futur".

**ERA PRUMÈRA
AMASSADA
SIGUEC DAMB ETH
PRESIDENT DERA
EMD DE GESSA,
SERGIO FERRERO**

Ua produccion de
lleida television
Conselh Generau d'Aran

NAUA TEMPSADA

ÈM ÇÒ QU'ÈM

Era prumèra sèria dera istòria en aranés

Cada dijaus entàs 22.55 h
Red. diuendres entàs 18.22 h

segueix-nos a
la xarxa+
Descarrega't l'app gratuïtament a:
Google Play App Store

Aran vò eliminar pèishi invasors enes lacs deth territòri

ETH CONSELH GENERAU D'ARAN PARTICIPE EN AGUEST PROJÈCTE PIONÈR DE RESTAURACION D'ABITATS AQUATICS EN ESTANH DE MANHÈRA EN CIRC DE COLOMÈRS

TÈXTE: **CONSELH GENERAU D'ARAN**

Eth projècte LIFE RESQUE ALPYR, inície ua pròva pilòt pionèra d'eliminacion de peishi invasors damb un biocida biodegradable en un estanh de nauta montanha en circ de Colomèrs, ena Val d'Aran. Aguesta iniciativa ei part d'ua estratègia mès longa tà restaurar abitats aquatics de nauta

montanha, entà convertir es estanhs restaurats en resèrves de biodiversitat e de corredors ecologics. Se tracta d'ua primèra aplicacion en un estanh de nauta montanha en sud d'Euròpa, que proporcionarà dades importantes sus era sua eficàcia coma esturment de gestion.

Ua des principaus menaces tad

aguesti espacis ei era preséncia d'espècies de peishi introdusits, com era pesquida, qu'acaben damb es espècies autoctònes e altèren grèument er equilibri des ecosistèms. Per aquerò, ua des accions claus deth projècte ei era restauracion de 22 estanhs de nauta montanha des Pirenèus e des Aups mejançant era eliminacion de peishi introdusits damb tecnicas tradicionaus. Es tecnicas convencionaus de captura, coma hilats, params e pesca electrica, son abituaus ena eliminacion de peishi en estanhs de montanha. Totun, es restriccions biologiques e ambientaus, coma era dimension der estanh o era preséncia dera pesquida, pòden limitar era sua aplicabilitat. Per aquest motiu cau explorar metòdes alternatius.

Era pesquida, un petit ciprinid de rapid creishement, nauta taxa reproductora e grana capacitat d'adaptacion, pòt formar poblacions denses e convertir-se en un rèpte tath contraròtle demografic dera espècia. En aquest contèxte, s'a hèt una pròva pilòt damb rotenona, un ictiocida naturau biodegradable extrèt des arraïtzes de plantes dera familha des Fabaceae, que s'a utilizat tradicionaument en sud-èst asiatic e en America deth Sud entà pescar. Se i hig un producte semblant ara tròca o Verbascum, ua planta que s'a utilizat istoricament enes Pirenèus tà pescar enes tolhes des arrius.

Aplicacion pionèra enes Pirenèus

Era pròva pilòt s'a hèt en un estanh dera zòna periferica deth Parc Nacionau d'Aigüestòrtes e Estanh de Sant Maurici (PNAESM), laguens dera Val d'Aran, situat en ua localizacion estrategica, a on non i a estanhs alimentadi de grani còrs d'aigua que pòrien representar un risc de reaparicion de peishi invasors un còp acabada era intervencion. Ei un projècte cofinançat peth programa LIFE 2020 dera UE coordinat peth CEAB-CSIC, a on i pren part eth govèrn aranés

CONSELH

CONSELH

ETH SECUTAMENT ESCOLAR L'ACOMPANHE TOT ETH DIA.

Cerca es senhaus. Artura eth secutament

Eth secutament escolar ei ua sòrta de violència que pòt èster invisibla, mès dèishe senhaus. Per açò, cau d'identificar-les a temps entà arturar-lo. Sigues alerta. Detectar un senhau a temps, pòt mercar era diferència.

assetjamentescolar.gencat.cat

**Generalitat
de Catalunya**

Torne a daurir eth Centre de Joenessa "Antara"

UN VIATGE LICITAT ETH SERVICI DE DINAMIZACION E COORDINACION DER ESPACI, I AURÀ ACTIVITATS PENDENT ES DIMENJADES E HÈSTES CLAUS, ENQUIA 2028

TÈXTE: **MANU MOGA**

Grana notícia entara joenessa de Vielha e Mijaran, pr'amor que'eth Centre de Joenessa "Antara" de Vielha tornarà a daurir es sues pòrtes aguest mes d'octobre, dempús de qu'er Ajuntament de Vielha e Mijaran age adjudicat eth servici de dinamizacion e coordinacion der espaci.

Antara ei un equipament der Ajuntament de Vielha e Mijaran destinat ara joenessa deth municipi a on traparàn un espaci de participacion, de relacion e de dinamizacion entà favorir era coesion social, potenciar era interrelacion e prebotjar era plea ciutadania dera nòsta joenessa. Ei un servici public e gratuït a on era joenessa pòt trobar un ample ventall d'informacion e orientacion sus educacion, formacion, participacion, òci, salut, cultura, léser, concorsi, viatges, mobilitat internacionau... e que compde damb professionals en encastre dera joenessa entà assessorar-les e acompanyar-les. En aguest sens, s'i realizen activitats formatives sus ahèrs d'actualitat e que les ajuden de cara ath futur en matèries coma: violència sexual, consum d'alcoòl, expectatius laboraus e d'estudis. Ath delà, tanben s'a començat a implementar esports coma badminton o tennis taula entà ajudar ara coesion social.

Demorarà dubèrt de diuendres a dimenge en orari des 17 as 21 ores, d'octobre a junh, e tota era setmana enes hèstes de Pasca e Nadau.

Era adjudicacion deth servici de dinamizacion e coordinacion d'Antara a estat adjudicat enquia 2028, damb un pressupòst totau de 60.137€.

Antara ei un espaci dirigit ara joenessa des 12 as 18 ans

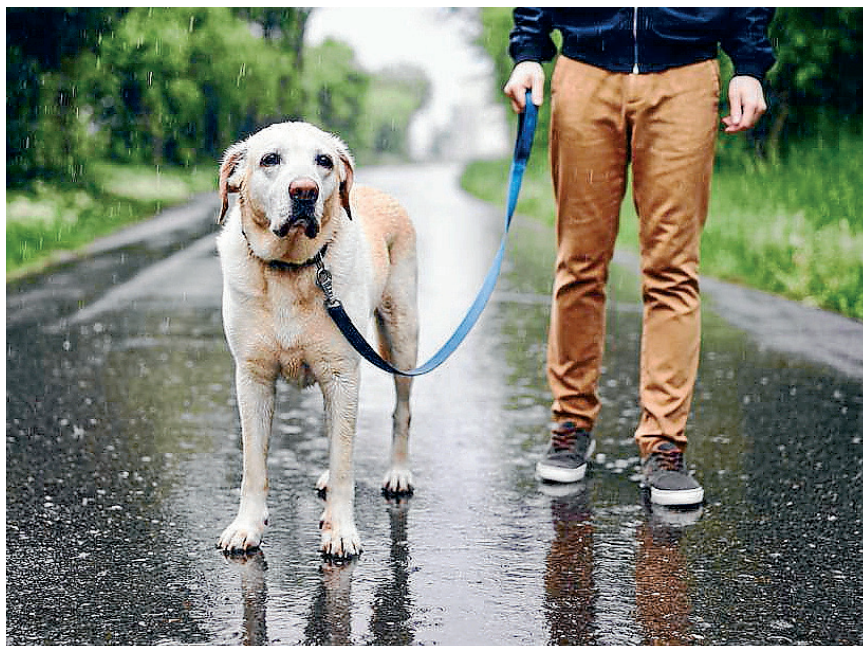
AJUNTAMENT DE VIELHA E MIJARAN

PARTICIPACION

Participacion ciutadana entà modificar o crear ordenances

Er Ajuntament de Vielha e Mijaran inicièc eth passat 2 d'octobre un procès de participacion ciutadana entà modificar e crear diuèrses ordenances municipaus. Des d'alavetz, s'a establìt un tèrme de 30 dies entà qu'es ciutadans poguen hèr a arribar es sues aportacions sus es següentes 4 ordenances: convivència ciutadana, proteccion e possession d'animaus, circulacion e publicitat. Es ciutadans an era escadença de facilitar ath consistori es sues aportacions en relacion a quinsevolha, o totes, es ordenances que son objècte de modificacion o creacion. Posterioraments, ua comission tecnica redactarà un avantprojècte que se presentarà ena següenta session ordinària deth plen municipau entà èster aprovat, qu'ei previst en mes de noveme.

ERA CIUTADANIA PÒT TRANSMÈTER ERA SUA OPINION SUS UN TOTAL DE 4 ORDENANCES MUNICIPALS: CONVIVÈNCIA CIUTADANA, PROTECCION E POSSESSON D'ANIMAUS, CIRCULACION E PUBLICITAT

AJUNTAMENT DE VIELHA E MIJARAN

AJUDES A FAMILHES

Subvencion de materiau escolar

Er Ajuntament de Vielha e Mijaran subvencione eth 50% deth còst deth materiau escolar des alumnes dera Escòla Garona entath cors escolar 2024/25. Mès de 400 alumnes se'n beneficiaràn d'aguesta ajuda qu'aufrís eth consistòri, en un convèni signat damb eth centre escolar, damb eth que se destinaràn 20.000€ entà ajudar as famílies. En totau, lèu se destinarà 50 € d'ajuda per cada alumne empadronat en municipi.

AJUNTAMENT DE VIELHA E MIJARAN

PRACTIQUES ESCOLARES

Servici Comunitari

Er Ajuntament de Vielha e Mijaran renauís era collaboracion damb er Institut d'Aran entà tornar a méter en foncionament eth programa de servici comunitari en actuau cors escolar. Ath torn de 100 alumnes de 3au cors dera ESO realizaràn desparièrs trabalhs en equipaments publics coma era Escòla Mairau, eth Palai de Gèu e eth Centre de Joenessa, entre d'auti. Er objectiu ei milhorar es besonhs der entorn e participar actiuament ena vida sociau.

ER AJUNTAMENT RESPON

"Antara" vuelve a abrir

JUAN ANTONIO SERRANO
BAILE DE VIELHA E MIJARAN

Estamos de enhorabuena, porque después de mucho tiempo, hemos vuelto a abrir el Centro de Juventud "Antara" de Vielha, gracias al cual muchos jóvenes de entre 12 y 18 años recuperan un espacio fijo en el que desarrollar actividades durante los fines de semana y festivos señalados. Como consecuencia de la limitada capacidad de recursos humanos que dispone el Ayuntamiento de Vielha e Mijaran, el proceso de la licitación de la dinamización del espacio ha sido más lento de lo que pretendíamos. Pero siempre hemos tenido en cuenta que la juventud necesitaba volver a tener este centro a su disposición para poder llevar a cabo múltiples actividades libres, pero también otras guiadas por un dinamizador para ayudarles en su crecimiento personal, sobre todo, de cara a la vida adulta. Porque es importante que nuestra juventud adquiera y desarrolle ciertos valores que les ayudarán a madurar de cara al futuro. Con esta nueva licitación aseguramos la apertura del espacio hasta 2028. Son 4 años, que aunque parezca poco, es un periodo que tiene que ser suficiente para, precisamente, ayudar a toda una generación de jóvenes del municipio a divertirse y crecer personalmente. Desde su apertura en 2018, Antara ha sido el lugar habitual de reunión de muchísimos jóvenes, que se hicieron suyo el centro, y esperamos que así siga siendo para los próximos años. Estoy convencido de que seguirá siendo el lugar de referencia para los adolescentes.

AJUDES AS ESCOLARS

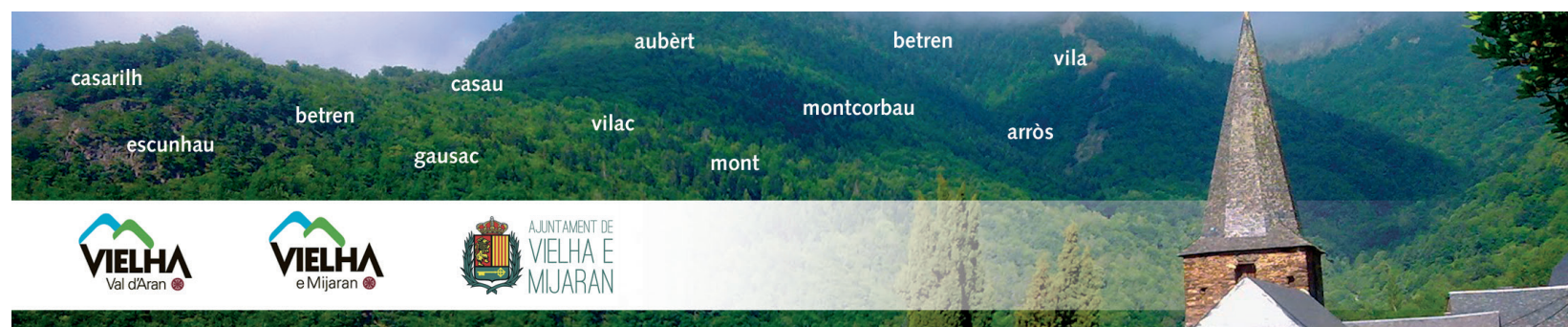
6.000€ d'ajuda entà crompar ordinadors

En cors escolar 2024-25, er Ajuntament de Vielha e Mijaran destine un totau de 6.000€ ara AFA dera Escòla Garona tà subvencionar era crompa de nau equipament informatic ar alumnat de 4au de Primària. Enguan, eth consistòri doble era quantitat abituau que balhe ara AFA entar aquesiment d'aguest equipament e que tanben anarà destinada entà quinsevolha activitat qu'era AFA volgue realizar laguens o dehòra deth centre escolar. "Des der Ajuntament de Vielha e Mijaran èm conscienci qu'era Escòla Garona a de besonh equipaments informatics en bones condicions", comentè eth dusau tinent d'alcalde e còsso d'ensenhament, Alberto López.

AJUNTAMENT DE VIELHA E MIJARAN

ETH CONSISTÒRI DOBLE ERA QUANTITAT ABITUAU QUE BALHAUE ARA AFA ENTÀ QU'AGEN ORDINADORS E TANBEN ENTÀ PODER DESVOLUPAR ACTIVITATS LAGUENS O DEHÒRA DETH CENTRE

AGRICULTURA E ACCION SOCIAL

Hèira ramadèra de Bossòst

Coma ei d'abituda, Bossòst barre eth cicle de hèires dera Val d'Aran. Pendent eth mes d'octobre s'a pogut gaudir d'aguesta tradicion enes endrets de Les, Salardú e Vielha e eth pròplèu 2 de noveme s'harà era darrèra ena poblacion de Bossòst. En aguest sens, e segontes apunten hònts deth consistòri, ena hèira se poirà vèir toti es caps de bestiar, non sonque shivaus, ua situacion diferenta ara rèsta d'endrets dera Val d'Aran.

INFRASTRUCTURES

Apraiament ena Sala Culturau

Er Ajuntament de Bossòst a apraiat eth tet dera Sala Culturau dera poblacion pr'amor que se trapaue en un estat fòrça maumerent. Coma s'aprecie ena imatge, i auie horats tanplan grani qu'an aut d'èster apraiats entà qu'aguest equipament pogue esdevier un aute viatge un centre damb ua grana activitat. Eth consistòri a invertit ath torn de 6.000 èuros ena reparacion de horats, e des cantoades der immòble.

BOSSÒST

SALUT MENTAU

Amentaran inicie ua naua campanha

Era Associacion pera Salut Mentau en Aran, Amentaran, a presentat oficiaument es sues activitats entara sason 2024/2025 ena sedença plaçada en Bossòst en carrèr Pietat. Aguesta organizacion neishec damb eth prètzhèt d'aufrir un servici jamès abans vist en territòri e entà deféner e promòir era salut mentau des vesins d'Aran.

Ena imatge, eth parçan de Soala de Casteràs

BOSSÒST

Actuacions enes entorns de Soala de Casteràs

DAMB ER OBJECTIU DE RENAÏR E MANTIER AGUEST PARÇAN QU'EI PATRIMÒNI ISTORIC DETH MUNICIPI

TÈXTE: ÀLVAR ORDOÑEZ

Er Ajuntament de Bossòst amie a tèrme trabalhs de manteniment e restauracion en parçan de Soala de Casteràs. Concretament, es accions se van a hèr en parçan a on i é era còva, eth castèth de Casteràs e eth temple de Santa Eulàlia. Es actuacions gessen endauant pr'amor deth mau estat en que se trape era zòna e damb eth prètzhèt principau d'assolidar es rèstes edificades que i demoren aqui. Era Generalitat de Catalonha e era Deputacion de Lhèida jòguen un papèr important en aguest

sanejament pr'amor qu'eth govèrn catalàn destinarà 20.000 èuros, mentre qu'era Deputacion aportarà un totau de 37.000 èuros. Ath delà, aguesta darrèra institucion tanben apòrte d'auti 15.000 èuros entà amiar endauant trabalhs tà apraiar e recuperar un des camins que puge entà Soala de Casteràs. Se tracte d'un camin alternatiu fòrça antic qu'ei damb pèira e se vò renaïr e plaçar supòrt de baranes.

Era baillessa de Bossòst, Montse de Burgos, destaquèc era importància d'aguesta recuperacion de patrimòni istoric entath municipi.

Ajuntament
de Bossòst

#NautAran

Accions enes escòles

S'AN AMIAT A TÈRME ACTUACIONS DE MILHORA EN TOTI ES CENTRES EDUCATIUS DE NAUT ARAN ENTAR INICI ESCOLAR

Era tinent d'alcalde, Anna Geli, en tot supervisar es òbres amiades en Salardú

TÈXTE: AJUNTAMENT DE NAUT ARAN

Er Ajuntament de Naut Aran a ami-
at a tèrme trabalhs de manteniment
e de milhora des installacions dera
escòla Ruda de Salardú.
En aguest sens, entre d'utes
qüestions, s'a cambiat eth solèr des
escales que pugen as aules entà qu'es
petiti non se poguen esguiltar; s'an
pintat es parets; començat a cambiar
eth dessenh des pòrtes deth centre
educatiu; renauir quauqui elements
coma armaris autant coma semiar
de nau tot eth pati entà aufrir ua ex-
cellentat imatge e opcions de jòc.
Era accion a estat supervisada
peth baile deth consistòri, César
Ruiz-Canella, e era tinent d'alcalde e
còsso de cultura, Anna Geli.

Era bona comunicacion entre er
AFA, es mèstres e eth consistòri ei
fonamentau entà amiar endauant
aguest tipe d'actuacions qu'an coma
objectiu aufrir ua qualitat educativa
milhor entara mainadèra e es mèstres.
Era tinent d'alcalde der Ajuntament
de Naut Aran e còsso de cultura,
Anna Geli, a volut "desirar a toti un
fòrça bon inici escolar enes nòsti tres
centres en Salardú, Gessa e Arties.
Tanben as familhes tota era sòrt deth
mon e especiau mencion a aqueri mèstres
petiti que vieràn ara escòla mairau
'Eth Cargolh' de Tredòs a on iniciaràn
ua meravelhosa etapa. Des der ajun-
tament auem amiat accions en toti es
centres tà qu'er inici sigue perfècte".

URBANISME

Naut Aran regule parcatges en Garòs, Arties e Salardú

Serà enes poblacions de Garòs, Arties e Salardú e un des motius pes quaus er Ajuntament de Naut Aran aplicarà aguesta naua nor-
mativa ei pr'amor qu'actuauments es finques d'aguestes poblacions
son logades per ajuntament e li generen un còst annau e d'aguesta
forma se poirà compensar part d'aquest pressupòst. Era idèa deth
consistòri ei era de plaçar parquimètres en aguesti endrets que
cruben 0,30 centims era ora damb era excepcion qu'era prumèra
ora serie totemp gratuïta. Ath delà, es persones que paguen er
impòsti de circulacion en Naut Aran estacionaràn de forma gratuïta.

PATRIMÒNI

Se restaure ua comada d'Arties

Er Ajuntament de Naut Aran a apraiat e urbanizat era comada
qu'ei entre eth Camin de Sapujò a Sant Pelegrí, enes entorns dera
poblacion d'Arties.
Aguesta hònt que passe per ua zòna de mieja montanha se trapaue
en un estat mejanament mauement e des deth consistòri s'a volut
renauir e dignificar-la. Er aigua non a estat tractada per çò que
recomanam de non consumir-la. Ei ua zòna de uarts e, per tant,
aguesta aigua s'emplegaue e s'emplegue entath règ des uarts. Des
deth consistòri damb aguesta concrèta actuacion se vò restaurar
part deth patrimòni antic qu'a eth municipi mès tanben en tot aufrir
ua modernizacion entà que pogue auer era milhor imatge possible.

AJUNTAMENT DE LES

CULTURA

Presentacion de "Quauques fotografies de Quate Lòcs"

Eth passat 11 d'octubre, era sala d'actes der Ajuntament de Les acuelhec era presentacion deth libre "Quauques fotografies de Quate Lòcs" d'Alejandro Atienza. Ua recopilacion fotografica des ans 50 a 70. Eth libre recuelh episòdis dera vida vidanta dera gent deth terçon, damb ua guardada personau.

AJUNTAMENT DE LES

RAMADERIA

Concors de shivaus

Eth passat 5 d'octubre, Les acuelhec era celebracion deth concors comarcau deth Shivaus Pirenenc Catalan, organizat pera associacion aranesa d'aguesta animau, ena que i auec ua participacion ath torn de ueitanta shivaus enes desparières categories. A prumèra ora deth matin se procedic a daurir eth recinte e, seguida-ments, er Ajuntament de Les aufric un esdejoar, abans dera celebracion deth pròpri concors. Un eveniment morfologic ena que i a ua participacion importanta de ramaders aranesi. Aguest concors ei rotatòri pes comarques pirenenques.

445.000€ entà milhorar es hilats e depòsits d'aigua

ERA INTERVENCION EI FINANÇADA PER AJUNTAMENT, ERA ACA E ERA GENERALITAT

TÈXTE: MANU MOGA

Eth plen der Ajuntament de Les, amassat en session ordinària, eth passat 30 de seteme aprovèc un plan especiau de sequèra, atau coma ua modificacion de credit de 445.000€ entà milhorar es hilats e depòsits de subministrament d'aigua. Aquesta modificacion ei finançada damb hons pròpris deth consistòri, e dues dub-vencions autrejades pera Agència Catalana de l'Aigua e e eth Departament d'Acció Climàtica dera Generalitat de Catalunya.

Ath delà, eth govèrn informèc ath plen sus eth desenvolupament deth projècte Bòscan de gestion forestau.

AJUNTAMENT DE LES

UNA NAUA PLATAFORMA DAMB SERVICIS DE PROXIMITAT

VIU ERA INFORMACION **Km0**

AUÉ TV

www.aue.cat

f aue tv

@aue tv

MOS APROPAM MÈS A TU

SEGUIS-MOS EN TÓN MOBIL, TAULETA O ORDENADOR

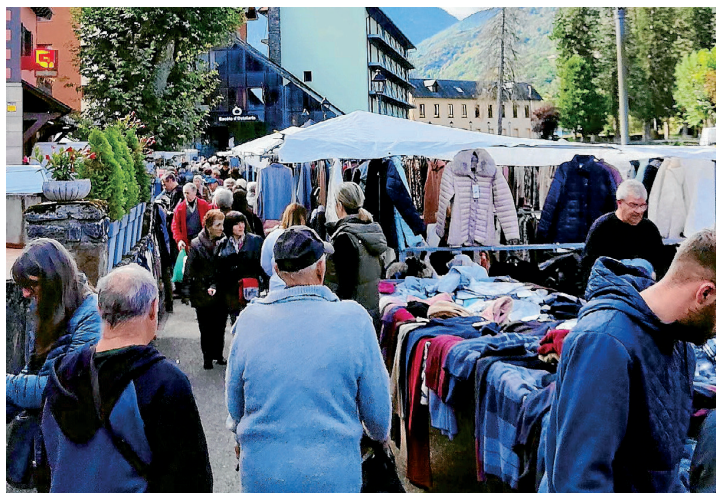

HÈIRA DE TARDOR

En Les, hèira e concorsi

Eth pòble de les siguec qui encetèc eth cicle de hèires dera tardor pendent era dimenjada deth 5 e 6 d'octobre. Eth 5 acuelhèc era celebracion deth concors morfologic deth Shivaui Pirenenc Catalan, damb preséncia de ramaders aranesi, e eth dia 6 celebrèc era tradicionau hèira, autant ramadèra coma comerciau. Atau coma enes auti pòbles que celebrèren era hèira, en Les sonque se poded gaudir dera preséncia de shivaus e somèrs. En aguest cas, cau destacar era nauta assisténcia de vesins dera Val d'Aran, mès tanben de França, arribadi der aute costat dera termièra.

AJUNTAMENT DE LES

LES ENCETÈC ETH CICLE DE HÈIRES DAMB UA DIMENJADA PLIA DE MARCHANDS COMERCIAUS E BESTIAR, E DAMB ERA CELEBRACION DETH CONCORDS COMARCAU DETH SHIVAU PIRENENC CATALANA

AJUNTAMENT DE NAUT ARAN

HÈIRA DE TARDOR

En Salardú, hèira eth dia 7

Eth pòble de Salardú seguic ath de Les ena organizacion des hèires. Er Ajuntament de Naut Aran aufric un esdejoar popular, ath delà dera mòstra de bestiar (tanben sonque de shivaus) e eth tradicionau mercat comerciau. Atau madeish cau remarcar era preséncia de holables pera tarde, atau coma era projeccion de films en Musèu dera Nhèu de Unha, restacades damb eth mon des hèires: La transhumancia en el Pirineo, Las esquilas de Nay e Primer concurs d'esquí Pallars-Espot.

Es carrèrs de Vielha èren plei de gent ath long deth pòbles

AJUNTAMENT DE VIELHA E MIJARAN

Temps de tardor, temps de hèires

VIELHA CAPITALIZE ERA MÀGER PRESÉNCIA DE GENT, PENDENT ERA HÈIRA DETH 8 D'OCTOBRE

TEXT: MANU MOGA

Eth 8 d'octobre ei un d'aqueri dies soslinhadi en calendari de bona part ds vesins de Vielha, mès tanben de bona part des pòbles de Vielha e Mijaran, e tanben dera rèsta dera Val d'Aran, damb era celebracion dera hèira dera tardor. Ua tradicion centenària, qu'ath delà, ei ua jornada hestiuva en municipi. Fòrça gent profite entà apropar-se ath cap-lòc dera Val d'Aran entà gaudir des carrèrs plei de gent e de marchands, atau coma de bestiar.

Precisaments, en çò que tanh as animaues, enguan era hèira a estat amendrida, pr'amor qu'ua malautia afectèc ara preséncia des oelhes, cra-

bes e vaques. Atau que tot eth protagonisme siguec entàs shivaus, que sigueren es unics en poder hèr acte de preséncia en recinte firau plaçat en antic parcatge des casèrnes militares. Atau madeish, er Ajuntament de Vielha e Mijaran aufric eth tradicionau esdejoar popular.

E, en tot profiter eth bon temps dera jornada, fòrça gent se passegèc peth maitin e pera tarde pes paradeptes comerciaus, que semblaue non auer fin.

Un dia ideau entà retrobar-se damb era gent que hè fòrça gent que non se trape pendent er an, e entà crompar tot tipe de productes, abans dera arribada der iuèrn.

Endesa redaurís eth Punt de Servi ena Val d'Aran

DEMPÚS DE DIUÈRSI ANS BARRAT, TORNE A ÈSTER DISPONIBLE EN VIELHA EN TOT ATIER UA DEMANA CIUTADANA PR'AMOR DES PROBLÈMES DE GESTION VIA FISICA DES TRAMITS

Es aranesi hège ans que demanuen aguest Punt de Servi

ENDESA

TÈXTE: MANU MOGA

Endesa refortilhe era sua preséncia ena demarcacion de Lhèida damb dus nau punts de servici en Vielha e Mollerussa.

Es caps-lòcs dera Val d'Aran e eth Plan d'Urgelh recupèren, atau, dus canaus d'atencion presenciau en dus locals mès modèrns e foncionaus qu'es de hè uns ans, mès adaptadi as besonhs actuaus. Era companhia assolide era sua preséncia enes comarques lheidatanes damb sèt establiments: dus en Lhèida ciutat, e un en Tàrraga, Balaguer e Tremp, ath delà des de Mollerussa e Vielha.

Des de d'aguesti establiments se realizarà assessorament personalizat, s'ajudarà a tramitar eth bò social e a implementar mesures d'estauvi energetic orientat a electrificar es larèrs o modificacions e nautes de contracte, entre d'auti.

Er orari d'atencion ath public serà deluns, dimarrs, dijaus e diuendres de 08:00 a 15:00 e es dimèrcles de 09:30 a 13:30 e de 16:00 a 19:00. Aguest punt atierà a 14.400 ciutadans d'entre era Val d'Aran e era Alta Ribagorça.

Aguest Punt de Servi a estat fòrça demanat pera ciutadana.

CULTURA

Nau cicle de Teatre Familiar en Vielha

Vielha e Mijaran torne a organizar ua naua edicion deth Teatre Familiar a compdar deth 19 d'octobre. Dempús deth succès des edicions anteriores, enguan s'a premanit un nau cicle compausat de 8 espectacles qu'auràn lòc un viatge ath mes, ena jornada de dissabte, a compdar des 18 ores ena Sala Era Audiovisuau de Vielha, d'octobre a mai.

SOLIDARITAT

4au donacion de sang der an

89 donacions de sang, 8 plasmes e 12 aufriments an estat es registres artenhudi pendent era jornada de donacion de sang celebrada eth passat 14 d'octobre en Palai d'Espòrts de Vielha. Era tendéncia en aguest sens aumete e des dera associacion cercaràn era solucion mès optima entà qu'es vesins poguen dar sang d'ua forma mès equilibrada.

LENGUA

Arrinquen es còrsi d'aranés

Eth 14 d'octobre comencèc ua naua sason des còrsi oficiaus d'aranés deth Conselh Generau d'Aran, qu'ath delà, balhen dret a obtier es titols corresponenti. En aguest sens, s'impartissen es nivèus abituaus d'A1, A2, B1, B2 e C1. Toti es nivèus s'aufrissen de manèra presenciau e online (a excepcion der A2 que sonque s'aufrís presenciau).

CONSEH GENERAU D'ARAN

PÒBLES

Milhora der accès entà Canejan

Eth govèrn d'Aran a invertit 98.000€, a trauès d'un ajut deth Departament de Territòri dera Generalitat, ena melhora dera carretèra d'accès ath pòble de Canejan, ara que se higeràn es trabalhs qu'er Ajuntament d'aguest municipi a previst amiar a tèrme en aguest accés. Es òbres an consistit en refortir eth fèrm, qu'ère erosionat e qu'auie de besonh un refòrc. Er Ajuntament de Canejan i a hijut, en ua partida annèxa, 18.000 euros entà alongar eth tram pavimentat.

JO CROMPI EN ARAN ...E TU?

Consumís Val d'Aran

VAL D'ARAN
Era essència des Pirenèus

Conselh Generau d'Aran

www.visitvaldaran.com

      #Val_daran

QUAN CROMPAM EN COMÈRÇ LOCAU, CROMPAM QUALITAT E SOSTENIBILITAT.

Des deth Conselh Generau d'Aran e Romero Polo volem fomentar es productes de comèrç locau, pr'amor non an auut de recórrer milers de kilomètres enquia arribar a casa nòsta. Son **molt mès sostenibles** ja que se redusís era contaminacion generada peth transpòrt e se **disminuïssen es residus** de besonh tà empaquetar e traslladar es productes.

Quan dam supòrt ad aquest comsum, damb supòrt ath nòste territòri e cream lòcs de trabalh. Pr'amor darrèr de cada comèrç i a un gran equip de persones.

Romero Polo

«Tostemp mos auem implicat ath maxim»

Damb quin motiu nèish era associacion Volentaris d'Aran? Era nòsta Associacion neishc arràitz dera organizacion dera etapa deth Tour de França der an 2006.

Guaire membres formèren part d'aqueth moment fondacionau? En an 2006 siguèren ath torn de 200 persones.

Quini sigueren es primères eveniments enes qu'auetz collaborat? Eth Tour de França, era Marxa Beret, Pedals de Foc e era Corsa des 15 Pòbles.

Quin ei eth milhor rebrembe qu'auetz d'aguest temps? Eth melhor ath long de tota era nòsta istòria siguec en 2015, quan era FCEH mos autrejèc eth III au. Prèmi Collaboradors e Espòrt Dr. Pitu Figueras.

Quin ei eth sentiment que i a la-guens deth collectiu entà amiar endauant aguest voluntariat? Eth sentiment de servir e trabalhar altruïstament entath País e entara sua gent, ath delà des ligams d'amistat que se creen.

Quina avaloracion hètz de tot aguest trajècte amiat endauant? Era avaloracion ei fòrça positiua, donques tostemp auem sajat d'aju-

VOLENTARIS D'ARAN

VOLENTARIS D'ARAN ENTREVISTA

TÈXTE: MANU MOGA

(Des de Volentaris d'Aran, toti es membres son important, e per aguest motiu, ena fotografia non ges arrés destacat). Com ben ditz era paraula Volentaris, aquera ei era definicion: personas que trabalhen e collabòren altruïstament e sense cap anim de lucre entà ajudar as demès en tot çò que sigue de besonh.

dar en tot çò que se mos a demanat, mès non tostemp auem podut arribar a totarreu a on mos auésse agradat.

Ara semble que joeni jos eth nòm d'Èm Aran Sports Foundation agarren un shinhau eth relèu? Volentaris Val d'Aran assumic ara hè 12 ans era organizacion dera Corsa e Caminadas des 15 Pòbles, e enguan, a estat eth nòste darrèr an coma organizadors,

en tot agarrar eth relèu dera madeisha es companhs/es d'Èm Aran Sports Foundation, mès non coma Volentaris Val d'Aran.

Enquia quan vos voletz mantier actius coma associacion? A compdar d'ara, contunharam ajudant e collaborant enes pròves que mos ac demanen e enes quaus mos auem trobat ben acceptadi e valoradi.

Pas d'Arró, 9 - 25530 Vielha
tauerna.aranesa.2021@gmail.com

